

ПЕДАГОГИКА И КАЧЕСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В НБУ

Яна Стефанова Василева

EDUCATION AND QUALITY OF EDUCATION IN NBU

Yana Stefanova Vasileva

ABSTRACT: This report aims to examine the quality of education and pedagogical practices that apply in New Bulgarian University for training in graphic design and computer design in two dimensions in the Department of Design and Architecture. Will be exposed to teaching methods, assessment practices, facilities, various internships offered in the University and appropriate learning outcomes at the university. Interest is e-learning system "MOODLE", which has its advantages, but poses some disadvantages. Emphasis will be the system of internal evaluation of teachers by students, as well as internal resources for training and retraining of permanent, part-time and newly recruited teachers. I will also comment on possibilities for internal and external events that provide students with two-dimensional computer design and graphic design. Will be considered different forms of training at the New Bulgarian University - regular, part time, distance and continuing education and will discuss the pedagogical practices of teachers in the University. As a conclusion will be presented qualitative analysis of developments in teaching practices over the years.

Key words – new bulgarian university, quality of education, graphic design, computer design

Нов български университет е учреден на 18 септември 1991 г. с решение на Великото народно събрание. На 5 юли 2001 г. НБУ получава институционална акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация за максималния 5-годишен период, а през декември 2006 г. получава институционална акредитация за максимален период. През 2004 г. НБУ е акредитиран от The Open University във Великобритания, което е международно признание за нивото и качеството на образованието, което предлага. Личности със световна известност са почетни доктори и почетни професори на НБУ, сред които - Ричард Рорти, Вера Мутафчиева, Юлия Кръстева, Жан-Пиер Вернан, Милчо Левиев, Робърт Йънг, Райна Кабаиванска, лорд Ралф Дарендорф, Тери Игълтън и др.

Тук за първи път в България е въведена кредитната система в обучението по образователните степени специалист, бакалавър и магистър, дистанционното и продължаващото обучение, което дава възможност за свободно партниране и акредитация на изучаваните програми с едни от най-известните световни университети. Предимството на тази система е потвърдено и е световна практика. Тя позволява свободно прехвърляне на студенти и

осъществяване на обмени и стажове между различните институции. Годишно в НБУ се обучават около 12 000 студенти и курсисти, като около 20 процента от тях се обучават в Департамент Дизайн и архитектура. Той е създаден през академичната 1993/1994 година, изграден е и функционира по модели на западноевропейски и северноамерикански университети и няма аналогична структура в България. В департамент „Дизайн и архитектура“ се обучават студенти в няколко модула - интериорен дизайн, архитектура, мода. Преподавателите в департамента са доказали се в своята област. Професионалисти.

Поради гъвкавата си организация и модерната форма на обучение, НБУ е на едно от челните места по прием на студенти през изминалите години. Интерес към него проявяват и много чуждестранни университети и студенти, които желаят да си сътрудничат с този университет. От тази година се наблюдава интересна тенденция - студенти, започнали своето образование в чужбина, които поради финансови или други причини се връщат в България, продължават своето обучение в НБУ. Благодарение на кредитната система, която ползва университета, горепосочените студенти продължават безпрепятс-

вено своето следване и се дипломират успешно. Тъй като НБУ има гъвкава административна система, той е привлекателен за студенти, които желаят да учат едновременно две специалности, като предлага така наречената „майнер програма“ на обучение.

Пример за „майнер“ програмата е студент, който изучава като основна програма Моден дизайн и като втора или „майнер“ програма - Графичен дизайн. Образователната степен, която придобиват тези студенти е бакалавър по Моден дизайн и специалист по Графичен дизайн. Студентите могат да ползват финансови отстъпки и сами да сформират свой индивидуален график. Това им позволява едновременно да работят и успоредно с това да получат качествено образование в желаната от тях област.

В подкрепа на твърдението, че НБУ е гъвкава институция, която успешно си партнира с други учебни заведения, могат да се посочат многобройните договори, сключени със средни училища, професионални гимназии и колежи, които предлагат възможност на ученици и колежани да продължат своето обучение в университета. Новоприетите студенти биват насочени в съответния курс на обучение в зависимост от условията на сключените договори и тяхната давност.

„Обучението в НБУ - модерно и съвременно“ – това е мотото към което се придържа безрезервно управата на университета. За по-качественото образование са необходими няколко предпоставки – гъвкава администрация, добра материална база, квалифицирани и амбицирани преподаватели, високо ниво на преподаване и отговаряне на потребностите на обучаемите. На първо място целият университетски комплекс е достъпен за хора с увреждания и отговаря на техните специални нужди. Залите, библиотеката и санитарните помещения са пригодени за тази цел. Университетът предлага финансови облекчения и отпуска стипендии на студенти в неравностойно положение, както и на семейства (брата и сестри). Предоставя се възможност за почасова работа в администрацията с цел да бъдат подпомогнати студенти с финансови затруднения и желание за работа. Центърът за кариерно развитие организира срещи на работодатели и студенти и дава предлага възможности за работа на многото желаещи.

По мое мнение едно от най-важните условия за по-добро качество на образованието е наличието на добра материална база, което е

особено важно в дисциплини като графичен дизайн и компютърно двуизмерно проектиране, които са широко застъпени в изучаваната програма в департамент Дизайн и архитектура. НБУ предоставя на своите студенти отлично оборудвани зали, които осигуряват отлични условия за протичането на учебния процес. За обучението по графичен дизайн и компютърно двуизмерно проектиране университетът разполага със зали с оборудвани 15 работни места за обучаемите плюс едно работно място за преподавателя. Залите разполагат със стационарни мултимедийни проектори и компютри с подходящи конфигурации и съответен софтуер. На разположение на преподавателите са две мултимедийни дъски, които се използват в курсовете по двуизмерно проектиране. Също така могат да се ползват лаптопи и преносими мултимедии, както и таблети, професионални видео камери и фото апарати. Университетът предлага зали с операционни системи MAC, Windows, Linux, в които студентите имат възможността да се запознаят със спецификата на различните операционни системи и да усвоят основните техники за работа с програмите по графичен дизайн. За поддръжката на техниката се грижи екип от технически лица, които предлагат помощ и консултации по всяко време.

За поддържането на високото ниво на преподаване в НБУ, Центърът за учебителни ресурси организира обучения и практически семинари за докторантите, щатните и хоноруваните преподаватели. Центърът има за цел да предоставя възможност на преподавателите да подобрят своята техниката на преподаване и да обменят опит и информация относно успешните практики в съответните им курсове. Тук е мястото да се подчертае, че голяма част от преподавателите в НБУ са гостуващи от други висши учебни заведения, които споделят своя опит и допринасят за обогатяването на преподавателския състав на университета. В НБУ се следват класическите методи на обучение, но в повечето курсове са въведени активни методи на обучение. По този начин студентите усвояват материала като развиват и усъвършенстват критичното си мислене. Редовна практика е организирането на отворени семинари, на които гостуват известни лектори, публични личности и политици. От съществено значение за студентите по графичен дизайн са организирани изложби с техни проекти, които им предлагат възможност за самостоятелна

изява. В подкрепа на тази практика може да се посочи участието на НБУ на изложението Expo Print & Imaging, което се организира всяка година в ИнтерЕкспо център в София. Поощряват се участията на студентите в международни проекти, конкурси и артшоупове, което е изключително полезно за тях и подпомага творческото им мислене. Също така се организират посещения, стажове и практики в действащи фирми и организации, за да се даде възможност на студентите да натрупат практически опит в областта на графичния дизайн и рекламата. Студентите биват стимулирани да посещават стажовете, които са регламентирани и подлежат на оценяване.

За да добие по-голяма популярност НБУ публикува рекламни материали за своите програми в специализирани издания и справочници. Университетът участва ежегодно със свой щанд на Панаира на книгата в НДК. За популяризирането на НБУ огромна роля играе и сайтът на университета - една от най-добре поддържаните и ежедневно обновявани университетски уеб страници в България, която има своя версия и на английски език.

Интерес представлява електронната система за обучение MOODLE, която е предназначена да подпомага преподаватели и студенти по време на обучителния процес. В нея могат да се публикуват лекциите и необходимите материали за провеждането на даден курс. В моята преподавателска практика в областта на графичния дизайн и компютърното двуизмерно проектиране, се налага да работя много с MOODLE. Ресурсите на тази електронна система позволяват на преподавателите да поставят лекции, снимкови и видео материали, да провеждат тестове и дискусии в реално време. Системата предлага възможност да бъде използвана като форум, за дискусии по даден казус, като по този начин преподавателите могат постоянно да са във връзка със своите студенти. Благодарение на електронната система студентите имат непрекъснат достъп до учебните материали и могат да комуникират с преподавателите си безпроблемно. Както беше описано по-горе, тази система предлага много предимства, но и крие и някои недостатъци. Един от тях е липсата на мотивация у студентите да посещават курсовете, в които се публикуват подробни материали в MOODLE. Тук е ролята на преподавателя, който трябва да прецени степента на важност на публикуваната информация и

балансирано да я разпредели между електронната система и реалните си лекции. По този начин може да се запази интересът на студентите и посещаемостта на курсовете да се увеличи. Друг недостатък на системата е честото ѝ претоварване, особено към края на семестъра, когато тя се ползва най-активно и има опасност да се получат сривове и загуба на информация. Също така MOODLE е безполезен при курсове и тренинги с по-практическа насоченост, които поради своята специфика не биха могли да бъдат описани и публикувани в лекционна форма.

Като цяло системата е много полезна и лесна за ползване, и предлага едно съвременно и интерактивно обучение, което улеснява преподавателите и студентите. В световен мащаб подобен вид на обучение е масова практика и дава добри резултати.

Друго полезно средство за работа на преподавателите е достъпът до електронна база данни наречена e-teacher. В нея преподавателите могат да получават информация за броя на студентите по курсове и факултетен номер. Чрез своя допълнителен модул ISDO базата данни позволява на преподавателите да проследяват активността на студентите по курсове и тяхната дейност с точност до дата, час и време престой. Също така системата позволява да се посочи приемното време на преподавателя, да се отразяват непроведените лекции и да се публикува информация за работния график. В случай на промяна на утвърдения учебен график, директорите на програми към съответният департамент, които разполагат с имейлите на всички записани студенти, са длъжни да ги уведомят със служебен имейл за насрочените отучвания.

В e-teacher всеки преподавател определя вида оценяване на студентите в даден курс. Според правилника на НБУ то може да се извършва текущо по време на семестъра на база поставени задачи от преподавателя, чрез провеждане на изпит по време на изпитната сесия или чрез индивидуални протоколи – след изтичане на изпитната сесия. При нужда от консултация по отношение на формата на оценяване, преподавателите могат да се обръщат към Центъра за оценяване, в който работи екип от специалисти в тази област. В e-teacher преподавателите определят формите на оценяване в зависимост от естеството на курсовете, които водят. Това е мястото, където се нанасят оценките на студентите, които от своя страна могат да проверяват теку-

щото си оценяване в аналога на системата за студентите e-student. Текущото оценяване е предпочитаната форма на оценяване в университета, която стимулира студентите да са активни по време на семестъра и регистрира много добри резултати, въпреки пожелателната си форма. Моите наблюдения в курсовете, които водя, са, че около 70 процента от студентите предпочитат текущото оценяване, като със всяка следваща година този процент се увеличава. Добра практика са изложбите със студентски разработки, които се организират в края на всеки семестър и показват реалните резултати от проведения курс. Те може да се помещават в рамките на университета, в галерията на НБУ или на други подходящи за целта места и са много добра практика, подкрепяна от студенти и преподаватели. Преподавателите могат да кандидатстват с проект за финансиране към съответния факултет и да бъдат подкрепени финансово за реализацията на даден проект.

Краят на семестъра е времето за оценка на качеството на работа на всеки преподавател. Студентите могат да изразят впечатления си от своите преподаватели чрез анкети, подготвени от Отдел „Персонал“, които се разпространяват по курсове и се попълват анонимно. Целта е да се подобри качеството на обучение в университета и да се получи обективна обратна информация от студентите за работата на техните преподаватели. След като бъдат обработени данните от анкетите, всеки преподавател получава писмо със своята оценка, и подлежи на наказание ако има слаби резултати. Според мен това е една от най-добрите системи за вътрешно оценяване на преподавателската дейност в НБУ, позволяваща да се събере обективно информация за нейното качество. Тя стимулира преподавателите постоянно да се развиват и да инвестират повече време в своето усъвършенстване. Това е особено важно в области като компютърно двуизмерно проектиране и графичен дизайн, където технологиите се развиват много бързо и изискват непрестанен обмен на информация.

Вътрешната политика на университета задължава преподавателите да покрият определен норматив от научни публикации, творчески изяви и брой публикувани лекции. Този норматив е задължително изискване и се задава като условие в началото на всяка учебна година с цел подобряване качеството на тяхната работа. Също така се следи за актуализирането на публикуваните лекции и подобряването на тяхното съдържание през всяка нова учебна година. Стриктното спазване на тези изисквания е предпоставка за повишаване на нивото на преподаване в НБУ и е показателно за стремежа да се подобряват използваните в него педагогически практики.

В заключение искам да подчертая, че обучението в НБУ е модерно и ориентирано изцяло в услуга на студентите. Благотворната съвместна работа на преподаватели и студенти дава своите резултати и се отразява в процентната успеваемост на завършилите випуски по графичен дизайн. Нараства броят на желаещите да следват магистратура, което е доказателство за конкурентността на програмите, които предлага университета. Статистиката показва, че още по време на своето обучение голяма част от студентите започват работа по специалността си и в следствие, след като се дипломират, продължават да се изявяват в съответната област. Не и малък и процентът на студентите, които стартират самостоятелен бизнес и по този начин пренасят наученото в университета в своята частна практика. В този смисъл се потвърждава мотото на НБУ, който цели да обучи и възпита модерно мислещи и добре образовани млади хора.

*Yana Stefanova Vasileva – PhD, New
Bulgarian University,
Address: 1612 Sofia Bulgaria, Balkangi
Yovo Str., fl. 5, ap. 15
e-mail: yvasileva@nbu.bg*